

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

๑. เพื่อทราบความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศนอ.)
๒. เพื่อทราบปริมาณ รูปแบบ และความยาวของรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ที่เหมาะสม
๓. เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ของการผลิตรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ของ ศนอ.

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ทางวิทยุและไปรษณีย์ ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ ทั้งหลักสูตรอุดมศึกษาซึ่งเปิดสอนในเขตจังหวัด ศรีสะเกษ สุรินทร์ นครราชสีมา จำนวน ๑๓๐ คน และ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับ ๓ ซึ่งเปิดสอนในเขตจังหวัด อุบลราชธานี นครพนม ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ จำนวน ๓๐๘ คน และเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการทางคานรายการวิทยุ ว.ปณ. ของ ศนอ. จำนวน ๑๕ คน ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แลวนำข้อมูลที่ไปมาหาครอียดละ และนำมาจัดพิมพ์ เพื่อวิเคราะห์

วิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจ ความคิดเห็น ปริมาณ รูปแบบ ตลอดจนความยาว และ ปัญหาเกี่ยวกับรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.)

ผลการวิจัยของผู้เรียนหลักสูตรกลุ่มสนใจ + หลักสูตรรศ. ผู้เรียนแล้วเสร็จ ทว.ปณ.ท ๑๕๐๓ ๕๕๖๖๑๒

๑. สภาพทั่วไปของผู้เรียน อายุระหว่าง ๑๖ - ๓๐ ปี เป็นส่วนใหญ่ มีพื้นความรู้ ประถมปีที่ ๑ - ๔ และมีอาชีพทำนา

๒. สภาพการรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุเป็นของตนเอง แต่ไม่ได้รับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ทุกครั้งทั้งนี้เพราะเวลาออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ตรงกับเวลาทำงานของผู้เรียนซึ่งต้องทำงานใน นา ไร่ และ สวน เป็นส่วนใหญ่ ทำให้การรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. เป็นการรับฟังคนเดียว

๓. ความคิดเห็นและความต้องการของผู้เรียนเห็นว่า

๓.๑ รายการวิทยุ ว.ปณ. ที่จัดออกอากาศรายการละ ๓๐ นาที มีความเหมาะสมแล้ว แต่วิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาเกษตรอยากจะให้เปลี่ยนแปลงเวลาเป็น ๒๐ นาที ต่อ ๑ รายการ

๓.๒ การออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้ออกอากาศรายการละ ๑ ครั้ง ต่อวัน ๒ รายการ แล้วสรุปเนื้อหารวมเป็น ๑ รายการอีก ๑ ครั้ง และ ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. คือเวลาระหว่าง ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

๓.๓ ความต้องการภาษาในรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้ใช้ภาษาไทยกลางและการบรรยายควร เป็นเสียงชาย หญิง สลับกัน เพลงประกอบต้องการ เป็นเพลงลูกทุ่งบรรเลง หรือเพลงพื้นเมืองบรรเลงสดรายการละ ๒ - ๓ เพลง

๓.๔ เนื้อหาของรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้เสนอเนื้อหาในลักษณะให้ความรู้ตามบทเรียนในคู่มือเรียน เสริมบทเรียน และความรู้ประกอบความรู้ในบทเรียน และผู้เรียนยังเห็นว่าเนื้อหาที่จัดออกมีความเหมาะสมกับความยาวของรายการแล้วคือ ๓๐ นาที ต่อหนึ่งรายการ

๓.๕ ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นวารายการวิทยุมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์มาก ประเภทของรายการวิทยุที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี คือ รายการประเภท บทความ บรรยาย ละคร อภิปราย และสัมภาษณ์ตามลำดับ แต่ผู้เรียนชอบฟังรายการวิทยุประเภท ละคร บรรยาย สัมภาษณ์ บทความ และอภิปรายตามลำดับ และต้องการให้เพิ่มรายการประเภทพูดคุยกับผู้ฟังและตอบปัญหา

๓.๖ ผู้เรียนต้องการให้เสนอเนื้อหาโดยวิธีสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในเนื้อหา และเนื้อหาไม่ควรส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งสอดแทรกกคิธรรมและความคิด ส่วนเนื้อหาที่จัดให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาหมวดเกษตรตรงกับความต้องการของผู้เรียนมาก

๓.๗ มีผู้เรียนบางส่วนเห็นว่าการจัดทำบทเรียนทางวิทยุ บางวิชาควรมุ่งเข้าใจยาก นอกจากนั้นปัญหาที่สำคัญคือ เวลาออกอากาศไม่ตรงกับเวลาว่างของผู้เรียน และบางครั้งยังขาดความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในการทำความเข้าใจและการรับฟัง

ผลการวิจัยของผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ ๓

๑. สภาพทั่วไปของผู้เรียนส่วนใหญ่อายุระหว่าง ๑๖ - ๒๐ ปี สำเร็จชั้นประถมศึกษา ๔ และมีอาชีพทำนา

๒. สภาพการรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุเป็นของตนเอง แต่ไม่ได้รับฟังรายการทุกครั้ง เพราะเวลาออกอากาศตรงกับเวลาทำงานของผู้เรียน ซึ่งทำงานใน นา ไร่ หรือสวน การรับฟังจึงเป็นการรับฟังคนเดียว

๓. ความคิดเห็นและความต้องการของผู้เรียน

๓.๑ ส่วนใหญ่เห็นว่าความยาวของรายการวิทยุที่จัดคือรายการละ ๓๐ นาที เหมาะสมแล้ว แต่ในกคุมวิชาทักษะคือ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ วิชาคณิตศาสตร์ ผู้เรียนเห็นว่าควรเพิ่มเวลาเป็นรายการละ ๔๕ - ๖๐ นาที

๓.๒ เวลาที่ผู้เรียนต้องการให้ออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. นั้น ส่วนใหญ่จะแบ่งได้เป็น ๒ ช่วง คือ เขาตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. และช่วงบ่าย - เย็นตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. และควรออกอากาศรายการละ ๒ ครั้ง (ซ้ำเนื้อหา) หรือรายการละ ๑ ครั้ง ๒ รายการ (คนละเนื้อหา) แล้วนำเนื้อหามาสรุปออกอากาศใหม่อีก ๑ ครั้ง

๓.๓ ผู้เรียนส่วนใหญ่ เห็นว่าภาษาที่ใช้จ้ครายการวิทยุอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมแล้วคือภาษาไทยกลางและต้องการให้ใช้ในลักษณะพูดคุยกับผู้ฟัง โดยใช้แบบขาวมานาน ผู้เรียนต้องการให้บรรยายโดยใช้เสียงของผู้ชาย และผู้หญิงสลับกัน โดยใช้เพลงลูกทุ่งบรรเลงสลับรายการละ ๒ - ๓ เพลง

๓.๔ เนื้อหาของบทเรียนในรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้เป็นเนื้อหาของบทเรียนตามคู่มือเรียน ความรู้เสริมเนื้อหาในบทเรียน โดยมุ่งส่งเสริมความรู้ในกันต่าง ๆ สอดแทรกคติธรรมและความคิด อยางไรก็ตามผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาที่จ้ครายการในปัจจุบันเมื่อเทียบกับความยาวของรายการ ๓๐ นาทีแล้วมีความเหมาะสมดี

๓.๕ ผู้เรียนส่วนใหญ่ เห็นว่ารายการวิทยุมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนและจ้ครายการโดยตรงกับความต้องการตลอดทั้งให้ความรู้ที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาของหมวดวิชาเกษตร อนามัย และ ประเพณีขนาน

๓.๖ รายการวิทยุที่ผู้เรียนชมตามลำคัมคือรายการประเภท บรรยาย อภิปราย บทความ และการสัมภาษณ์ตามลำคัม แต่รายการที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีคือรายการแบบบรรยาย รองลงมาคือ การอภิปราย นอกจากนั้นผู้เรียนยังอยากให้มีรูปแบบรายการประเภท พูดคุยกับผู้ฟังและตอบปัญหา สารคดี และสนทนาโต้ตอบ

๓.๗ ปัญหาในการรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ส่วนใหญ่ของผู้เรียนคือ เวลาในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ตรงกับเวลาทำงานของผู้เรียน

ความคิดเห็นและปัญหาในการจัดรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ของเจ้าหน้าที่ ว.ปณ. ของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เจ้าหน้าที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ทุกครั้ง แต่ก็ไม่สามารถรับฟังได้ทุกครั้งอาจ เนื่องจากเวลาในการออกอากาศรายการวิทยุตรงกับเวลาทำงานของผู้เรียน

๒. เจ้าหน้าที่เห็นว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. มากที่สุดคือเวลาหัวค่ำตั้งแต่ ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ส่วนความยาวที่เห็นว่าเหมาะสม คือ รายการละ ๓๐ นาที ทุกกลุ่มวิชา และควรออกอากาศรายการละ ๒ ครั้ง (ซ้ำเนื้อหา)

๓. รูปแบบรายการวิทยุ ว.ปณ. ที่ผลิตมากในปัจจุบันคือรายการละคร แต่รายการที่จะทำใหญ่เรียนเข้าใจบทเรียนได้คือเจ้าหน้าที่เห็นว่า กลุ่มวิชาอักษรอันมีวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ คณิตศาสตร์ควร เป็นการบรรยาย กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์มี วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิทยาศาสตร์ ควร เป็นรายการประเภท บรรยาย บทความ และ ละคร ส่วนกลุ่มวิชาชีพ ควร เป็นการสัมภาษณ์ ประกอบการบรรยาย นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยัง เห็นว่าน่าจะ ได้เพิ่มรายการประเภท พูดคุยกับผู้ฟัง ตอบปัญหา และ สนทนาโต้ตอบ

๔. เนื้อหาของรายการวิทยุเจ้าหน้าที่เห็นว่าควร เป็น เนื้อหาที่เสริมความรู้ในบทเรียนซึ่งน่าจะเป็นการ กระตุ้นคิธรรมและความคิด ให้ความรู้และรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ รายการวิทยุควรใช้ภาษาไทยกลางเป็นหลักในลักษณะพูดคุยกับผู้ฟัง

๕. ปัญหาในการผลิตรายการวิทยุ ว.ปณ. ที่สำคัญได้แก่

๕.๑ รูปแบบของรายการวิทยุ ว.ปณ. ยังไม่ตรงกับความต้องการ และการทำใหญ่เรียนเข้าใจบทเรียนได้คือเท่าที่ควร ควรจะได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขใหม่

๕.๒ ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานได้แก่ ปัญหาค่านบุคคลากร ปัญหาการบริหาร การประสานงาน และปัญหาค่านงบประมาณ ค่าบดลำคัม ปัญหาค่าน ขาดการได้แก่

บุคคลากรขาดทักษะ ประสบการณ์และความรู้จริง ปัญหาที่สำคัญในการบริหารได้แก่ ผู้บริหารยังไม่เข้าใจขอบข่ายการผลิตรายการ ขั้นตอนการบริหารและการประสานงานมากเกินไป นอกจากนี้ผู้บริหารยังให้การสนับสนุนไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาในค่านงงบประมาณ เจาหนาที่ยัง เห็นว่าน้อยเกินไป และที่สำคัญที่สุดคือความลาซาของงบประมาณ

๖. ขอเสนอแนะของเจาหนาที่ ว.ปณ. เกี่ยวกับปัญหาคานทาง ๆ

ปัญหาคานบุคคลากร ควรจัดเจาหนาที่ที่มีอยู่ให้ตรงกับงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ นอกจากนั้นควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้เจาหนาที่ที่รับผิดชอบได้ศึกษา ศึกษานูเพิ่มเติม และที่สำคัญที่สุดคือ ควรจะได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในการผลิตรายการวิทยุขึ้นมาต่างหาก เพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตรายการทุกประเภทของศูนย์ โดยเฉพาะปัญหาคานการบริหาร ควรจะได้มีการลดขั้นตอนการบริหาร และการประสานงานลง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

๑. ผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจรายการวิทยุ ว.ปณ. และ เห็นว่ารายการวิทยุ ว.ปณ. มีความจำเป็นต่อการ เรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณียมาก ตลอดจนให้ความรู้ที่ตรงกับความต้องการ และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก

๒. ผู้เรียนของทั้งสองหลักสูตรไม่สามารถรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ได้ทุกครั้งเพราะเวลาในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ตรงกับเวลาทำงานของผู้เรียนซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ทำไร่ หรือทำสวน ต้องทำงานใน นา ไร่ หรือสวน จึงทำให้การรับฟังรายการวิทยุดังกล่าว เป็นการรับฟังคนเดียวเป็นส่วนใหญ่

๓. ช่วงเวลาในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ที่ผู้เรียนต้องการให้ออกอากาศ ผู้เรียนเบคเสร์จระดับ ๓ ต้องการให้ออกอากาศช่วงเวลา ๐๖.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. และ ช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ของทุกวัน ส่วนผู้เรียนกลุ่มสนใจต้องการให้ออกอากาศรายการ ช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. โดยออกอากาศรายการละ ๓๐ นาที และควรออกอากาศรายการละ ๒ ครั้ง หรือ ๑ ครั้งต่อกันสองรายการแล้วสรุปเนื้อหาของสองรายการ

เพื่อทบทวนอีก ๑ รายการ

๔. เนื้อหาของรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้เป็นความรู้ตามบทเรียน
ในคู่มือเรียน หรือความรู้ เสริมบทเรียนในคู่มือเรียน โดยการส่งเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ
และสอดคล้องกับทัศนคติธรรมและความคิด ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าปริมาณของเนื้อหาขงรายการ
การวิทยุที่จัดอยู่เมื่อเทียบกับเวลา ๓๐ นาที มีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว และหมวดวิชาที่จัด
ได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุดคือหมวดวิชาเกษตร หมวดอนามัย และหมวด
ประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้าน

๕. การใช้ภาษาในการจัดรายการวิทยุ ว.ปณ. ผู้เรียนต้องการให้ใช้ภาษาไทย
กลางโดยมีเสียงของผู้หญิงและชายสลับกัน ลักษณะการใช้ภาษาควร เป็นภาษาแบบชาวบ้าน
ลักษณะพูดคุยกับผู้ฟัง ไม่ควรใช้ศัพท์ทางวิชาการ หรือทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากเกินไป
การใช้เพลงประกอบรายการผู้เรียนชอบเพลงลูกทุ่งบรรเลง หรือเพลงพื้นเมืองบรรเลง
แล้วแต่ความเหมาะสมของวิชา จำนวนเพลงในแต่ละรายการควรใช้ ๒ - ๓ เพลง

๖. รูปแบบของรายการวิทยุที่ผู้เรียนชอบตามลำดับคือ การบรรยาย ละคร อภิปราย
บทความ และการสัมภาษณ์ แต่รูปแบบรายการวิทยุที่ทำใ้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีที่สุด
แยกตามกลุ่มวิชาคือ กลุ่มวิชาทักษะทางภาษา (ท. อ.) คือ การบรรยาย กลุ่มวิชาทักษะ
ในการคำนวณ (ค. ว.) คือการบรรยาย กลุ่มวิชาสร้างเสริม (ส.ส. วิชาชีพ)
คือ การบรรยาย และ การอภิปราย ผู้เรียนต้องการให้เพิ่มเติมรายการวิทยุประเภท
การพูดคุยกับผู้ฟัง คอมพิวเตอร์ สารคดี และการสนทนาโต้ตอบตามลำดับ

๗. ปัญหาในการรับฟังรายการวิทยุ ว.ปณ. ของผู้เรียนส่วนใหญ่ได้แก่ เวลาใน
การออกอากาศไม่ตรงกับเวลาว่างของผู้เรียน ภาษาที่ใช้ค่อนข้างยาก และ การลำดับเนื้อ
หามางเรื่องวากวนเข้าใจยาก นอกจากนั้นรูปแบบของรายการวิทยุที่จัดอยู่ยังไม่ตรงกับความ
ต้องการของผู้เรียนเท่าที่ควร

๒. ปัญหาในการผลิตและจัดรายการวิทยุ ว.ปณ. ของ เจาหนาที่ ว.ปณ. ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาคานมุกคลากร การบริหาร และการประสานงาน ซึ่งเจาหนาที่ให้ความเห็นวามคลากรของ คนอ. สวมมากยิ่งขาดทักษะ ประสบการณ์และความรู้ในเรื่องการจัดรายการวิทยุ ส่วนปัญหาในการบริหาร และการประสานงานนั้น เจาหนาที่เห็นว่าผู้บริหารยังไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร และขั้นตอนในการประสานงานมากเกินไปทำให้เกิดการลาช้าและไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

ขอเสนอแนะ

เนื่องจากรายการวิทยุ เพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ มีความจำเป็นและเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ นอกจากจะให้ความรู้โดยตรงกับ ผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันของประชาชนโดยทั่วไปควย หน่วยงานศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงควรจัดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ดังนี้

๑. เวลาในการออกอากาศรายการวิทยุ ว.ปณ. ควรจัดให้ตรงกับเวลาว่างและความต้องการของผู้เรียนคือตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ความยาวรายการละ ๓๐ นาที ผู้เรียนจะได้พบทวนบทเรียนและทำแบบฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการรับฟังรายการวิทยุได้

๒. จำนวนครั้งในการออกอากาศควรมีมากกว่าจำนวนรายการทั้งนี้เพราะ คนอ. จะได้ออกอากาศรายการละ ๒ ครั้ง หรือ อย่างน้อยก็ควรออกอากาศรายการละ ๑ ครั้ง ต่ออีก ๒ รายการ และสรุปเนื้อหารวมเป็นหนึ่งรายการทวนทวนอีกครั้ง อย่างเป็นทางการเรียนการสอน

๓. เนื้อหาของรายการวิทยุ ว.ปณ. ควรจะเป็นความรู้ เสริมความรู้ของบทเรียนในคู่มือเรียน และจัดในลักษณะส่งเสริมความรู้ต่าง ๆ โดยสอนแทรกกิจกรรมและความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นวิชาชีพ หรือกลุ่มสนใจควร เน้นทางด้านเกษตร และอนามัย

และอนามัย เนื้อหาบางเรื่องควรมีการ เชิญเจ้าหน้าที่ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับความสำเร็จ
ในเรื่องนั้น ๆ มาสัมภาษณ์ด้วย

๔. รูปแบบของรายการวิทยุ ควรจัดให้ตรงกับลักษณะนิสัย ในการฟังของผู้เรียน
และสามารถทำความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนได้คือ เช่น การบรรยาย อภิปราย บทความ ละคร
การสัมภาษณ์ สารคดี และ การพูดคุยกับผู้ฟัง สนทนา โต้ตอบและตอบปัญหา แต่ทั้งนี้ก็ต้อง
แล้วแต่ลักษณะของวิชาและ เนื้อหาด้วย

๕. ภาษาที่ใช้ในรายการวิทยุ ว.ปณ. ควรใช้ภาษาไทยกลาง ในลักษณะพูดคุยกับผู้
ฟัง โดยใช้ภาษาชาวบ้านง่าย ๆ ไม่ควรใช้ศัพท์ภาษาต่างประเทศ หรือศัพท์ทางวิชาการ
มากเกินไป ทั้งนี้ เสียงที่บรรยายหรือจัดรายการควร เป็นเสียง ชายและ หญิงสลับกัน

๖. เพลงประกอบรายการควรใช้ เพลงลูกทุ่ง หรือ เพลงพื้นเมืองบรรเลง โดย
ใช้ ๒ - ๓ เพลง ต่อหนึ่งรายการ

๗. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรจัดหน่วยผลิตราย
การวิทยุเพื่อการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ขึ้นมา โดยเฉพาะ โดยขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ
และมีคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งหน่วยงานนี้ควรจะต้องประกอบด้วยบุคคลากรที่มีความรู้ความสา
สามารถ และประสบการณ์ในการผลิตรายการวิทยุ เพื่อรับผิดชอบ ค่าเงินงาน ประสาน
งาน ผลิต และจัดส่งรายการให้กับทางสถานีวิทยุ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และปฏิบัติ
งานอย่างรวดเร็ว

๘. ขั้นตอนของการบริหาร เกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุ ว.ปณ. ควรจะลดให้
น้อยลง เพื่อสะดวกและความคล่องตัวดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการจัดตั้งหน่วยผลิต
ขึ้นมาดังกล่าวแล้ว ขั้นตอนต่าง ๆ ก็คงจะลดลง และมีความคล่องตัวสูงขึ้น

๙. ควรมีการจัดสรรบุคคลากรที่มีอยู่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และ ประสบ
การณ์ และมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคคลากรที่รับผิดชอบไปกับการศึกษา ศึกษาน พัฒนา
เพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะของทั้งประสบการณ์ให้เกิดผลดีต่องานยิ่งขึ้น

๑๐. เนื้อหาที่จะนำมาจัดทำเป็นบทวิทยุ ควรจะมีการวิเคราะห์และกำหนดให้แน่นอนว่าสวนใดจะนำมาทำเป็นบทวิทยุ และสวนที่จะเป็นบทเรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการและผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญ และเมื่อจะจบเนื้อหาของแต่ละรายการหรือแต่ละบท ควรจะมีการสรุปแนวคิดจากบทเรียนนั้น ๆ และมีการแนะนำกิจกรรมที่ผู้เรียนควรจะไปปฏิบัติต่อเนื่อง นอกจากนั้นควรจะมีการบอกแหล่งวิชา หรือแหล่งบริการในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ ท่อไป หรือจะเสนอแนะประเด็นให้เกิดการอภิปรายหลังจากฟังและอ่านบทเรียนแล้วในเวลาที่เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้กว้างขวางและนำไปสู่การปฏิบัติได้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย